

MTÜ VeniVidiVici JUHENDMATERJAL

Eesti-sisesed õpilasvahetused

TEEMAPUNKTID

1. **Õpilasvahetuse eesmärk**

MTÜ VeniVidiVici tegeleb Eesti-siseste õpilasvahetuste korraldamisega 7.-12. klasside õpilastele. Vahetusi on erineva pikkuse ja eesmärgiga:

1 või 2 nädalat – noortel on võimalus üks või kaks nädalat õppida teises Eestimaa koolis, mis on VeniVidiVici programmiga liitunud. Lühiajalise õpilasvahetuse eesmärgiks on võimaldada õpilastel avardada oma silmaringi ning sotsiaalseid oskusi; õppima tundma Eestimaad; laiendada suhtlusringkonda ning teostada end teises elukeskkonnas

4 nädalat – õpilane valib teise õppekeelega kooli VeniVidiVici programmiga liitunud koolide seast. Neljanädalane õpilasvahetus on peamiselt suunatud venekeelsetele noortele, kes soovivad eesti keele oskusi arendada ja keelt praktiseerida. Programmi on väga oodatud osalema ka eesti õppekeelega koolide õpilased. Õpilasvahetuse eesmärgiks on aidata kaasa noore karjäärile tulevikus, soodustada keeleõpet ning vähendada keelelisi ja ühiskondlikke barjääre eesti ja vene noorte vahel. Koostöös Kultuuriministeeriumiga on iga õpilasvahetuse jooksul tekkivate kulutuste kompenseerimiseks võimaldatud 200euro suurune stipendium, millest arvestatakse maha 20% tulumaks.

2. **Õpilasvahetuste sihtgrupp: kes saavad vahetuses osaleda, millised on tingimused vahetusõpilasele**

Õpilasvahetuses saavad osaleda kõik Eesti üldhariduskoolide 7.-12. klasside õpilased, kes soovivad õppida lühiajaliselt mõnes teises Eestimaa koolis.

Õpilasvahetuse õnnestumise nimel teevad koostööd õpilane, tema pereliikmed ja vanemad, majutav perekond, MTÜ VeniVidiVici koordinaator, klassijuhataja ja aineõpetajad.

Õpilasvahetuses osalemiseks ei ole seatud õpilastele raamistavaid kriteeriume. Oluline on õpilase motivatsioon, osalemissoov, lapsevanemate ning koolipere luba ja toetus. Samuti ei ole keeleõppe huvi korral õpilasvahetust takistavaks faktoriks ebapiisav keeleoskus. Tähtis on vastuvõtva kooli ning vahetusperede teadlikkus õpilasvahetusega kaasnevatest asjaoludest ja ülesannetest. Neljanädalase õpilasvahetuse peamine eesmärk on võimaldada reaalselt teise keele praktiseerimist ning pikaajaliste kontaktide teket, mis soodustab keeleõpet ka siis, kui vahetusperiood on lõppenud.

3. Vahetuse organiseerimise protsess, vahetuskooli valik

Iga kool, mis on MTÜ VeniVidiViciiga sõlminud koostöölepingu, määrab koolipoolse kontaktisiku, kes vastutab VeniVidiVici programmiga seonduvate tööülesannete eest. Enamasti on kontaktisikuteks huvijuhid, õppealajuhatajad, sotsiaalpedagoogid või eesti keele õpetajad. Noor, kes soovib õpilasvahetuses osaleda, võib pöörduda oma kooli kontaktisiku poole või kirjutada otse VeniVidiVici programmile (e-post : vvvopilasvahetus@gmail.com) ning kirjale vastab vastava maakonna koordinaator.

Kui õpilane soovib osaleda ühe- või kahepäevases õpilasvahetuses, võib noor valida partnerkooli VeniVidiVici koduleheküljelt. Kui on soov õppida neli nädalat teises Eestimaa koolis, on kriteeriumiks valida teiskeelne kool.

Õpilasvahetuse korraldamise alusdokumendiks on täidetud ankeet, mille allkirjastavad lapsevanemad. Kui ankeet on MTÜ VeniVidiVici jõudnud läbi lapsevanemate või õpilase, siis küsib VeniVidiVici enne õpilasvahetuse alustamist loa organiseerimiseks ka lähetavalt koolilt.

Ankeeti tuleb märkida liitunud koolide nimekirjast üks kuni kolm kooli, kuhu on soov õppima minna. Kui on soov suunduda vahetusõpilaseks kooli, mis ei ole VeniVidiVici koduleheküljelt leitav, siis võib sellest julgelt teada anda ning VeniVidiVici võtab kooliga ühendust.

Kui õpilasel ei ole konkreetset koolivalikut, aga oleks soov saada vahetusõpilaseks, siis palub MTÜ VeniVidiVici pöörduda julgelt nende poole. MTÜ koordinaatorid pakuvad nõustamist ja annavad soovitusi, tutvustavad erinevaid võimalusi ning osalenud õpilaste muljeid.

Iga õpilasvahetuse organiseerimise protsess on individuaalne, mistõttu on keeruline määratleda vahetuse ettevalmistamiseks kuluvat aega, kuid osalemise huvi korral soovitab VeniVidiVici esimesel võimalusel saata neile ankeet. Praktika on näidanud, et organiseerimine võib võtta oodatust oluliselt kauem aega.

4. Kodukooli õpetajate ja õpilaste ettevalmistused õpilasvahetuseks

Õpilasvahetuses osalemiseks on vajalik lapsevanemate ning kooli kirjalik luba. Mitmed koolid on rakendanud järgmist süsteemi: õpilane võtab individuaalselt iga aineõpetajaga ühendust ning küsib loa õpilasvahetuses osalemiseks. Kõikide õpilase aineõpetajate nõusoleku alusel kinnitab kool otsuse, et VeniVidiVici programmi koordinaator võib alustada vahetuse organiseerimist.

Kooliti on õppetöö tempo ja õppeteemade läbimise järjekord erinev. Õppetöö eest vastutav saatev kool, mistõttu on soovitav pikaajalisse lähetusse minevale õpilasele teha individuaalne õppekava. Individuaalse õppekavaga sätestatakse, milliste pädevuste kontroll sooritatakse saatvas koolis enne vahetusele minekut, mida teostada mõistlikus ajagraafikus pärast vahetust ja milliseid pädevusi on õpilasel võimalik omandada õpilasvahetuse käigus.

Soovitame õpilastel kodukooli aineõpetajatega individuaalselt planeerida õppetööd kodukoolis – kaaluda varianti sooritada mõningaid töid juba enne vahetusperioodi, teha ülesandeid e-posti teel või paralleelõppena. Kindlasti eeldab õppeainetes tööde sooritamine vahetusõpilase ning aineõpetajate vahel tihedat koostööd.

Lähetaval koolil on alati õigus keelduda õpilase vahetusse saatmisest mitterahuldavate õpitulemuste, käitumisprobleemide ja/või liigsete puudumiste korral ning sellest teavitada VVV esindajat.

5. Vahetusse korruga mitu õpilast

Õpilasvahetuse eesmärk on anda vahetusõpilasele vahetu kogemus teiskeelses keele- ja kultuurikeskkonnas hakkamasaamiseks, mistõttu eelistatakse individuaalseid vahetuskordi. Üksinda osalemine aitab sageli paremini sulanduda uude kooliellu, võimaldab saada rohkem julgust, iseseisvust ning kogemusi. Samuti on individuaalsed õpilasvahetused sobivamad koolide ja majutajate seisukohast.

Kui on aga kindlasti soov osaleda õpilasvahetus koos klassikaaslase või sõbra/sõbrannaga, siis tuleb sellest eraldi VeniVidiVici koordinaatorit teavitada, et koordinaator teaks antud asjaoluga arvestada.

6. Toitlustus vahetuskoolis

Toitlustamine on lahendatud igas koolis erinevalt ning VeniVidiVici koordinaator selgitab selle välja enne õpilasvahetuse algust kokku lähetavate ja vastuvõtivate koolide ning vahetusõpilastega.

Võimalusi on erinevaid:

- Vahetusõpilasele võimaldatakse koolide poolt tasuta lõunasöök vahetusperioodi vältel
- Lähetav ja vastuvõttev kool tasaarveldavad toitlustuskulu, õpilase jaoks on toitlustus tasuta
- Koolitoidu kulud katab õpilane saadud stipendiumist

7. Keeleoskuse hindamine enne vahetusperioodi

Neljanädalaste õpilasvahetuste, mille puhul tuleb noorel valida teiskeelne kool, viib MTÜ VeniVidiVici projektijuht õpilastega läbi individuaalvestluse kas realselt kohtudes või interneti teel. Vestluse eesmärk on selgitada välja noore motivatsioon, osalemise eesmärgid, valmisolek ning keeleoskus. Umbes poole tunnine vestlus viiakse läbi eesti keeles.

VeniVidiVici koordinaator lepib õpilasega vestluse kokku peale ankeedi laekumist.

8. Kaasõpilaste motiveeritus, tugiisiku määramine

Vahetusõpilase saabumisest annab teada klassikaaslastele ja aineõpetajatele VeniVidiVici koolipoolne kontaktisik või klassijuhataja, kelle klassis vahetusõpilane õpib. Igas koolis määratakse vahetusõpilasele tugiisik, kes aitab noorel kooliellu sisse elada, tutvustab koolimaja, aitab üles leida klassiruumi ning on esmaseks inimeseks,

kelle poole noor küsimuste või muredega pöördub. Tugiisik võib olla klassikaaslane, huvijuht, vahetuspere laps või ka näiteks sõbralik kaasõpilane, õpetaja.

VeniVidiVici koordinaator jagab vahetusõpilasele tugiisiku, klassijuhataja kui kooli kontaktisiku kontaktandmeid enne vahetusperioodi algust, et noor saaks vajadusel ühendust võtta.

9. Vahetusõpilaste majutamine

Selleks, et vahetus annaks noorele võimalikult eheda kogemuse, toimub majutamine vahetusperioodi jooksul kohalikes perekondades, vahel ka ühiselamus või linna-sisese kooli vahetamisel kodus.

Noortel, kes õpivad neli nädalat teise õppekeelega koolis, on võimalik taotleda 200euro suurust stipendiumi, mis katab vahetusperioodi jooksul tehtavad kulutused toidule, kultuuritegevusele ja muule, mis vahetuse jooksul tekivad. Täpsema info selle kohta, kuidas stipendiumit taotleda, annab VeniVidiVici koordinaator igale noorele individuaalselt.

VeniVidiVici koordinaator lepib enne vahetuse algust majutava perekonnaga kulude kompenseerimise osas kokku ja informeerib sellest ka vahetusõpilast.

Kes saavad majutada?

Vahetusõpilaste majutajateks ootab VeniVidiVici perekondi, kes soovivad anda omapoolse panuse noorte unistuse elluviimisel, keeleoskuse parandamisel, leida uusi kontakte, tutvustada oma peretraditsioone ja võimaldada noorel saada kauaks ajaks meeldejääv ja kasulik kogemus.

Majutajateks saavad olla inimesed, kelle lapsed käivad vastuvõtvas koolis või kes elavad antud kooli läheduses, muidugi ka vahetusõpilase sugulased-tuttavad.

Kuidas kandideerida?

Perekonnal tuleb täita VeniVidiVici kodulehel asuv majutava perekonna ankeet, milles on võimalik tutvustada pereliikmeid, traditsioone ja majutamise motivatsiooni. Ankeet tuleb saata digiallkirjastatult või skaneeritult aadressile vvvopilasvahetus@gmail.com. VeniVidiVici koordinaator edastab majutava perekonna ankeedi õpilasele enne vahetusperioodi algust, et oleks võimalik omavahel tutvavaks saada.

Kui noored elavad vahetusperioodil sugulaste või tuttavate juures, peab vastuvõttev perekond täitma kinnituskirja ning edastama selle VeniVidiVici koordinaatorile kas digiallkirjastatult või skanneeritult. Nii on VeniVidiVici esindajal võimalik veenduda, et majutaja on vahetuse toimumisest ning võetud majutuskohustusest teadlik.

Majutava perekonna õigused ja kohustused

- Kohustus tagada õpilasele pesemisvõimalused, toitlustamine, majutus, suhtlusvõimalus oma perekonnaga, transport kooli ja tagasi
- Kohustus tagada vahetusõpilasele turvalisus ning üldine heaolu.

- Võimalusel tutvustada vahetusõpilasele kodukanti ning pakkuda kultuuriprogrammi ja meelelahutust.
- Kohustus kontrollida vahetusõpilast koolikohustuste täitmisel, vajadusel ka abistada ning jälgida hinnete seisu
- Kohustus pakkuda abi vahetusõpilasele tervisehädade ilmnemisel.
- Õigus enneaegselt vahetusperiood lõpetada ning saata vahetusõpilane enne vahetuse lõppu koju, kui õpilane ei järgi vahetusperes eelnevalt teatavaks tehtud reegleid ja tavaid.
- Õigus nõuda vahetusõpilaselt varalise kahju tekitamisel hüvitist.
- Õigus võtta ühendust vahetusõpilase pere ja VeniVidiVici Õpilasvahetuse esindajaga probleemide ilmnemisel.

Vahetusõpilasi majutanud perekonnad soovivad antud kogemust ka teistele:

„Oleme majutanud õpilasi nii välismaalt kui Eestist ning meie pere lastele on see kindlasti õpetanud tolerantsust uute inimeste suhtes, kes on tulnud nende koju. Nad on pidanud õppima teiste noortega jagama nii oma kodu kui ka vanemaid ja hüvesid, samas on need ajad vahetusõpilastega olnud väga toredad ja harivad.” Merle, Saaremaalt.

„Alguses meie perel olid erinevad muremõtted, kuid kohe kui kohtusime, saime aru, et see oli õige otsus. Läbisaamine vahetusõpilasega oli sujuv, kogu meie perekonnal olid väga huvitavad nädalad, vaatasime koos kodukohas ringi ning veetsime ühiselt aega. Suhtleme vahetusõpilase ja tema perega siiani, käime teineteisel külas ja helistame. Oleme väga rahul otsusega olla vahetuspere.” Piia, Paidest.

10. Vahetusperiood: ainetundides hindamine. Õpetajate ettevalmistus

Vahetusõpilase saabumisest kooli teavitab aineõpetajaid VeniVidiVici koolipoolne kontaktisik, juhtkond või klassijuhataja.

Õpilasvahetus on tõsine väljakutse. Õpilasvahetuse ajal osaleb õpilane õppetöös, ning allub vahetuskooli õppetöö korraldusele. Õpilased osalevad ainetundides, õppetöös ning teevad kaasa kohustuslikke töid. Vahetuses osalevad noored saavad kaasa VeniVidiVici poolse hinnetelege, kuhu vahetuskooli õpetajad saavad vahetusperioodil kogutud hinded kanda (hinne + kommentaar/töö sisu + aineõpetaja allkiri). Selle alusel on kodukooli õpetajatel õigus neid hindeid arvestada ja kodukooli hindedüsteemi üle kanda.

Kokkuleppe ja võimaluse korral võib vastuvõttev kool vahetusõpilase õppetöö tulemused kanda vahetusperioodil eKooli või Studiumisse – nii on noorel parem

ülevaade õppetööst, lihtsam jälgida õppeinfot ning on ka õpetajatel võimalus märkida vahetusõpilase õppetöö tulemusi ja puudumisi.

11. Stipendium

Kui õpilane osaleb neljanädalases õpilasvahetus, on tal võimalik taotleda stipendiumit. Stipendiumi eesmärk on katta vahetusperioodi jooksul tehtavaid kulutusi toidule, majutusele, kultuuritegevustele, vaba aja tegevustele. Stipendiumi suurus on 200eurot, millest peetakse kinni tulumaks 20%. Täpsema info selle kohta, kuidas stipendiumit taotleda, annab VeniVidiVici koordinaator vahetusõpilastele individuaalselt.

Stipendium makstakse välja enne vahetusperioodi algust vahetusõpilasele või tema vanematele, kuid eeldab kokkulepet VeniVidiVici koordinaatori vahendusel, kuidas stipendium jaotub õpilase ja vastuvõtva vahetuspere vahel.

Stipendiumi saaja õigused ja kohustused

Stipendiumi saajal on õigus:

- osaleda koolitöös võrdsetel tingimustel teise vahetuskooli õpilasega;
- kasutada stipendiumi vahetusperioodi jooksul elamiskulude, sh vaba aja veetmise ning kultuuritegevuste (muuseumi, kontsertide külastus jm) kulude katmiseks vahetuspere või õpilaskodus;
- taotleda kuludokumentide alusel sõidukulude kompenseerimist pärast allkirjastatud õpilasvahetuslepingu edastamist ja vahetusperioodi tagasiside andmist VeniVidiVici esindajale.

Stipendiumi saaja kohustub:

- õppima neli nädalat teise õppekeelega koolis;
- esitama õigeaegselt vahetuses osalemiseks vajalikud dokumendid;
- täiskoormusega osalema vahetuskooli õppetöös, v.a. haiguse korral arstitõendi esitamisel;
- andma MTÜ VeniVidiVici esindajale tagasisidet oma vahetusperioodi kohta, sh täitma tagasisidelehe ning –küsimustiku;
- maksta tagasi Stipendiumi ühe kuu jooksul pärast Stipendiumi andja poolt vastava nõude esitamist, kui stipendiumi saaja katkestab mõjuva põhjuseta õpilasvahetuse ning esitama Stipendiumi andja nõudel kirjaliku selgituse;
- maksta stipendiumi eest kinni majutavale perekonnale eelnevalt kokku lepitud kulutused, mis vahetusperioodi jooksul tekivad (majutus, toitlustus, kommunaalkulud jne). Kulude suurused lepib VeniVidiVici projektijuht kokku enne vahetuse algust.

Stipendiumi andja õigused ja kohustused

Stipendiumi andjal on õigus:

- nõuda Lepingu rikkumisel Stipendiumi tagastamist;
- nõuda kirjalikku selgitust ennetähtaegse vahetuse lõpetamise kohta.

Stipendiumi andja kohustub:

- maksma Lepingu punktis 1.1. sätestatud Stipendiumi summa välja hiljemalt nädal enne vahetuse algust Stipendiumi saaja pangakontole;
- korraldama Stipendiumi saajale neljanädalase õpilasvahetuse;
- selgitama Lepingu sisu Stipendiumi saajale;
- toetama ning nõustama Stipendiumi saajat neljanädalase vahetusperioodi jooksul.

12.Sõidukulude kompenseerimine

VeniVidiVici kompenseerib kõigile vahetuses osalenud õpilastele tehtud sõidukulud. Selleks tuleb vahetusõpilased alles hoida oma bussi- või rongipiletid, bensiinitšekid ning saata need koos lapsevanema poolt täidetud avaldusega pärast vahetuse toimumist VeniVidiVici koordinaatorile.

Sõidukompensatsiooni saamiseks peab õpilasvahetuses osaleja saatma VeniVidiVicile eelnevalt allkirjastatud õpilasvahetuslepingu. Sõidukompensatsioone makstakse välja kaks korda kuus.